

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/trj.2020.19.2970>

УДК 007:304:659.3

СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТЕЛЕПРОГРАМИ НА СТУДЕНТСЬКОМУ ІНТЕРНЕТ-ТЕЛЕБАЧЕННІ «FRANKO TV»: ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ

Ярослав Табінський

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, 79044, м. Львів, Україна,
e-mail: tabinskyi@gmail.com
ORCID 0000-0002-5122-4253*

У статті описано найважливіші етапи створення телевізійної програми у редакції студентського телебачення «Franko TV». З'ясовано методи підготовки художньо-документального телепроєкту «Темний щоденник Університету». На прикладі роботи зі студентами під час занять із дисципліни «Журналістська майстерність» визначено основні педагогічні підходи для навчання, мотивації та створення умов для саморозвитку студентів-журналістів.

Ключові слова: тележурналістика, інтернет-телебачення, студентське телебачення «Franko TV», педагогічний процес, методи підготовки телепрограми.

Постановка проблеми. «Franko TV» – студентське інтернет-телебачення Львівського національного університету імені Івана Франка розпочало свою творчу діяльність у жовтні 2013 року на базі навчальної телерадіостудії кафедри радіомовлення і телебачення. Команда «Franko TV» – невеликий колектив студентів і працівників факультету журналістики, які спільно працюють над створенням відеоматеріалів про життя Університету, академічної спільноти, висвітлюють суспільні та культурні події міста та України. Основними технічними платформами стали ютуб-канал та сторінки у соціальних мережах «Фейсбук» та «Інстаграм». Упродовж останніх років понад 1800 постійних глядачів мають змогу переглядати інформаційні випуски новин «Franko News», які виходять з певною періодичністю, різноматичні телепроєкти – інтерв'ю, художні та документальні програми, бліц-опитування тощо.

Студенти поділені на невеликі групи (редакції по 5–7 осіб) і працюють в рамках дисципліни «Журналістська майстерність» під керівництвом викладачів кафедри радіомовлення і телебачення, а також працівників телестудії. Кожен, хто навчається, окрім основної спеціалізації теле- чи радіожурналіст може опанувати різнопрофільні вміння, а саме: редактор, телеоператор, диктор, сценарист, відеомонтажер. Дуже часто

створення власних матеріалів на студентському телебаченні є першим професійним досвідом для студентів, а також найкращою можливістю напрацювати власне портфоліо.

У цьому дослідженні спробуємо здійснити огляд діяльності студентського телебачення, зважаючи на актуальність щодо розвитку таких медіа. На прикладі створення художньо-документального телепроєкту «Таємний щоденник Університету» проаналізуємо найважливіші етапи організаційної роботи зі студентами.

Мета нашого дослідження полягає у визначенні організаційно-методичних підходів під час створення навчальної телепрограми на студентському телебаченні «Franko TV». Задля досягнення мети необхідно виконати такі завдання: описати роботу студентської редакції над навчальною телепрограмою; виявити основні організаційні потреби під час створення телепроєкту; пояснити педагогічні аспекти та їхній вплив на результати навчання; запропонувати методику підтримки студентської ініціативи, яка сприяє саморозвитку.

Виклад основного матеріалу. Сучасна медійна система перебуває в умовах технологічного розвитку, адже змінюються підходи та методи створення інформаційних продуктів. Йдеться не лише про цифрові мультимедійні платформи, але також і про інтерактивні засоби, які допомагають працівникам ЗМІ, зокрема конвергентних. У цьому аспекті варто акцентувати увагу на зображально-виражальних особливостях телевізійних каналів: інформаційних програм, випусків новин, прямих трансляцій, кінофільмів тощо. Дедалі частіше бачимо як вдало використовують сучасну цифрову техніку задля успішного знімання. Щоб отримати якісну та рейтингову «картинку», варто обрати якнайкращий ракурс, який відобразить явище, подію чи людину настільки правдиво, що глядачі відчуватимуть власну присутність або співпереживання з екранними героями. Допоміжними пристроями в цьому випадку є сучасні технічні засоби, зокрема спеціальні штативи, моноподи, стедіками, екшн-камери, дрони та квадрокоптери. Все це лише невелика частина технічного арсеналу сучасної теле- чи кіностудії, що відповідає за правильний ракурс і динаміку зображення у кадрі. Зрозуміло, що за останні роки процес підготовки до знімання відеоконтенту значно розширився. А з іншого боку, в кожного користувача смартфона – завжди під рукою функціональна камера, що здатна записувати, передавати чи навіть транслювати онлайн досить якісне фото й відео. Щоправда, дуже часто ціннішим є зміст, ідея, повнота відтворення авторського задуму, аніж професійне технічне виконання.

Тому необхідно з'ясувати методологічну основу для підготовки телевізійної навчальної програми, зважаючи на використання педагогічних засад. Кандидат наук із соціальних комунікацій Вікторія Бабенко¹, аналізуючи власний досвід роботи зі студентами-журналістами, зосереджує увагу саме на морально-виховному аспекті. Адже необхідно виховувати в студентів потребу, сприяти формуванню відповідних мотивів, позитивне ставлення до набуття знань, а згодом працювати над виробленням умінь і навичок.

¹ Бабенко, В. (2007), «Навчально-методичні засади творення телетексту (з досвіду роботи)», *Збірник наукових праць «Теле- та радіожурналістика»*, Вип. 7, с. 161–178.

Мета педагога – не лише дати знання з певної дисципліни, але й сформувати позитивну настанову, тобто підтримати студента в його перших спробах, зацікавити, допомогти реалізувати задумане, повірити у свої можливості, здійснити умови для бажання самореалізації та саморозвитку.

Розглядаючи педагогічні методи, варто зазначити, що створення проєкту – це спеціальна модель, яка активізує пізнавальну діяльність студентів, заохочує до навчання, створює спільну роботу в команді, розвиває дослідницькі та комунікативні вміння в обставинах, що максимально схожі до умов у професійній діяльності.

Дослідниця педагогіки вищої школи Галина П'ятакова² розглядає застосування інтерактивних методик, серед яких аналізує модель навчання за методом проєктів. Йдеться про виконання такого завдання, як створення проєктів, що вимагає від студентів обдумування і формулювання основних ідей, здійснення тематичного аналізу, розвитку комунікативних здібностей. Такий методичний підхід розвиває креативне мислення, допомагає визначати суспільно-політичні явища, покращує вміння прогнозувати результати, робити висновки та встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Для успішного опанування професії тележурналістам варто застосувати свої здібності та риси, насамперед відповідальність, комунікативність, самостійність, креативність, ініціативність. Ефективним у цьому контексті є розподіл професійних обов'язків у студентській редакції, коли кожен учасник творчого процесу стає необхідним, адже має певні обов'язки та функції.

Для осмислення ролі Університету в житті людини необхідно зрозуміти його місце у вихованні та вплив на майбутню долю кожного студента вже навіть після завершення навчання. Адже бути студентом ЛНУ імені Івана Франка означає мати гідність у кожному вчинкові та думці.

У різні періоди української історії Університет був і залишається символом державницького та національного поступу. Згадаймо лише Революцію на граніті у 1990 році, Помаранчеву революцію 2004 року, Євромайдан та Революцію Гідності 2013–2014 років. Саме на площі перед пам'ятником Іванові Франку та навколо будівлі головного корпусу Університету розпочинались акції на захист української мови, освіти та культури, а також патріотичні та виховні заходи, які організовувала університетська молодь.

Під час створення художньо-документального проєкту «Таємний щоденник Університету» студенти-журналісти приділили особливу увагу пошукам історичних і архівних матеріалів. Надважливою є робота з джерелами. Необхідно було опрацювати велику кількість текстів, аудіо та відеоматеріалів, а згодом ще раз детально перевірити правдивість усіх зазначених фактів. Для підготовки сценаріїв автори проєкту здійснювали пошук документальних, архівних відео та фотоматеріалів потрібного періоду, опрацьовували відеогалереї, ютуб-канали, вивчали університетську друковану продукцію: енциклопедії, довідники, брошури та буклети, випуски університетського видання інформаційно-аналітичного часопису «Каменярь».

² П'ятакова, Г. (2003), *Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі*, Львів, 56 с.

Під час перших організаційних занять студенти поділили проект на чотири частини, у яких висвітлювали певні історичні періоди. У першому випуску йдеться про найдавніший період Університету у Львові – від заснування до початку XX століття. Друга частина – міжвоєнний період, а третя – життя університету в роки Другої світової війни та у радянський час. Завершальний четвертий випуск ілюструє особливу роль та місце Університету у процесах державотворення України. Також у цій частині відображено наукові досягнення, показано найважливіші етапи боротьби за українську незалежність, акцентовано увагу на постатях Героїв Небесної Сотні та воїнів, що загинули внаслідок російської агресії на сході України.

Запропонувати цікавий відеоряд, віднайти невідомі факти, обрати вдалі локації для знімання – своєрідне випробування для творчого колективу. Особливу ретельність, відповідальність студенти проявили під час написання та неодноразового редагування сценарного плану, збору ілюстративного матеріалу, розкадрування та монтажу відзнятого відео. Важливим завданням викладача – керівника редакції, окрім контролювання на усіх етапах створення телепрограми, було мотивування та заохочення творчої групи. Вважаємо, що діалог «викладач – студент» як педагогічний метод сприяє позитивній, дружній атмосфері в групі, але вимагає у педагога виявити вміння почути студента, зрозуміти його ідеї, роздуми, переживання, а при потребі частково виправити, відредагувати чи навіть переконати.

Неодмінною складовою у процесі роботи над телепроектом була організаційна підтримка щодо співпраці з адміністрацією факультету та університету, підготовка листів із проханням дозволу проведення знімань у Музеї-меморіалі жертв окупаційних режимів «Тюрма на Лонцького», Львівському будинку вчених, Науковій бібліотеці Львівського університету.

На основі короткого дослідження та поданих детальних сценаріїв для знімань можемо зробити висновки, що у роботі в студентській редакції важливим є застосування педагогічних методів задля покращення результату. Необхідно мотивувати кожного, хто бере участь у створенні телевізійного проекту. Головними результатами статті є детальний опис процесу створення навчальної телепрограми, а також визначення найактуальніших педагогічних способів у керівництві редакційною групою.

Розуміємо, що наш чотирисерійний телевізійний проект не є досконалим, має певні технічні, подекуди незначні стилістичні огріхи. Це перша спроба студентів університету показати вищу школу з іншого боку, заявити про ті історичні деталі та події в житті академічної спільноти, про які раніше не було відомо широкому загалу. Зрештою, це є навчальна дослідницька робота, яку створено в художньому стилі на основі історичних документів, архівів.

Звичайно, у глядачів можуть бути зауваження чи застереження, мовляв журналісти могли ще висвітлити ту чи іншу сторінку історії alma mater, поспілкуватись з іншими експертами чи взяти ще більше коментарів у істориків. Але ще раз зауважимо, що це навчальний телевізійний проект, який створили студенти під час одного академічного семестру в рамках курсу «Журналістська майстерність». Тому весь процес підготовки та створення масштабнішої програми із детальнішим висвітленням, опрацюванням до-

кументів, архівів, записуванням додаткових коментарів був обмежений в часі, частково в технічному та кадровому потенціалі.

З огляду на потребу в створенні глибших мультимедійних дослідницьких проєктів можемо зробити висновок, що так звані «Білі плями» в дослідженні історії Університету існуватимуть й надалі. Ця тема потребує системного підходу у вивченні. Тому задля кращого результату в осмисленні та висвітленні невідомих сторінок минулого необхідна багаторічна співпраця зі спеціалістами історико-аналітичного спрямування.

Усі частини студентського художньо-документального телепроєкту «Таємний щоденник Університету» можемо переглянути на ютуб-каналі:

<https://www.youtube.com/user/FrankoTV100>

Просимо наших глядачів усі відгуки, критичні зауваження та пропозиції надсилати на е-мейл: frankostudtv@gmail.com або сторінку у «Фейсбуці»: <https://www.facebook.com/FrankoTV/>

Завдяки вашим відгукам студенти-журналісти, які отримують досвід у навчальній телерадіостудії кафедри радіомовлення і телебачення, розвиватимуть нові вміння і навички задля поліпшення результатів творчої діяльності в майбутніх проєктах студентського телебачення «Franko TV».

Нижче подаємо сценарій чотирьох частин студентського художньо-документального телепроєкту «**Таємний щоденник Університету**».

Шеф-редактор – Ярослав Табінський

Автор ідеї та ведуча – Роксоляна Білоус

Автори сценарію – Роксоляна Білоус, Наталія Вітюк (частина 1 та частина 2); Христина Гавришків, Віталій Гембусь, Наталія Вітюк (частина 3); Ганна Бенедюк, Анастасія Браташ (частина 4)

Режисер-постановник – Наталія Вітюк

Режисер монтажу – Андрій Гірняк

Оператори – Андрій Гірняк, Володимир Неживело, Мар'ян Павлик

Науковий консультант – Роман Тарнавський

Закадровий голос – Мар'ян Бринь, Артем Кухар, Андрій Гірняк

Композитор – Антоній Веремко

Випуск 1

<i>Звукоряд</i>	<i>Відеоряд</i>
Автор: Львів, вулиця Краківська, монастир ордену тринітаріїв. Мало хто знає, що саме тут у часи королівства Галіції та Лодомерії в колишній будівлі монастиря у 19 столітті був університет.	<i>Рухомий стендап біля Народного дому, де колись був корпус університету.</i>
Автор: Університет Йосифа II та Цісарсько-королівський імені Франца I – зараз Львівський національний університет імені Івана Франка.	<i>Статичний стендап перед народним домом, загальний план, щоб показати масштаб.</i>

Начитка автора: Саме тут, на місці церкви Преображення Господнього та Народного дому, був головний корпус університету.	<i>Загальні, крупні кадри обох будівель.</i>
Коментар Володимира Скоростецького про будівлю монастиря Тринітаріїв.	
Автор: Раніше тут діяло 4 основні факультети: філософський, теологічний, юридичний та медичний. Донині збереглося лише 2 – філософський та юридичний.	<i>Рухомий стендап на біологічному факультеті.</i>
Начитка автора: Адже медичний факультет став університетом імені Данила Галицького, а теологічний об'єднали з філософським.	Кадри медичного університету.
Автор: Також функціонували факультети архітектури та сільського господарства, які згодом стали основою для інших університетів.	Стендап у внутрішньому дворіку біологічного факультету.
Текст на екрані: - Де ти взяла цю прекрасну брошку? - Мій наречений подарував її для балу. - Думаю, ти виглядатимеш приголомшливо. - Сподіваюсь.	<i>Концепція німого кіно. У кав'ярні на вулиці розмовляють дві панянки, які теревенять про бал та прикраси.</i>
Автор: Ця прекрасна подія: юні панянки та галантні кавалери. Жоден бал не проходив без обговорення вбрання і юнаків.	Статичний стендап, автор сидить неподалік аристократок так, щоб їх було видно у кадрі.
Начитка автора: Кожний студент, крім знань основних дисциплін, мав володіти французькою або італійською мовами, фехтуванням, верховою їздою та бальними танцями. Це, по суті, було своєрідним квитком у вищий світ.	<i>Кадри аудиторії, фехтування, кінної їзди.</i>
Начитка автора: Справжній джентльмен мусив гідно триматися в сідлі, адже це визначало його майстерність. А леді більше переймалися танцями.	<i>Старі кадри кінних перегонів та балу.</i>
Автор: Вальс — це початок і кінець всіх танців. І тільки той вальс можна назвати хорошим, який дарує радість не лише його виконавцям.	<i>Статичний стендап на балконі у Будинку вчених.</i>
Начитка: Спалені будівлі, розбиті вікна, вітрини, барикади на вулицях та розлючений натовп з вилами у руках. Так Львів зустрів 1848 рік – європейську весну народів. Події революції не минули й університет. Головний корпус згорів під час протестів, а згодом, у 1851 році, його перенесли на вулицю Святого Миколая, нині вулиця Михайла Грушевського.	<i>Картини «Весни народів», які змінюються.</i> Фотографії, ескізи старої будівлі головного корпусу, теперішнього біологічного факультету.

Начитка: У час австрійського правління сучасні малі академії називали науковими школами і було їх лише 3 – з хімії, української словесності та історії. Хімічну школу очолював Броніслав Радзішевський, який обіймав посаду ректора та присвятив 38 років викладанню.	<i>Кадри з лекції у старій аудиторії, портрет Радзішевського.</i>
Начитка: Інший ректор – Яків Головацький, очолював школу української словесності. Професор Микола Лесюк зазначає:	<i>Портрет Головацького.</i>
Текст на екрані: <i>«Історія колись розсудить, чого більше зробив для Галичини Яків Головацький – користі чи зла. У 30–40-х роках він прислужився до пробудження національної свідомості галичан, але в 50–60-х роках робив усе, щоб її приспати або спрямувати в глухий кут, а точніше – на схід».</i>	<i>Тло старого паперу, де набирається цитата під звук друкарської машинки.</i>
Автор: Школу ж історії – Михайло Грушевський. Він був прекрасним істориком і доволі неординарним лектором. Вражені його 10-томною працею «Історія України-Руси», студенти надзвичайно дивувалися, коли Грушевський просто серед пари дещо занотовував чи доповнював. Він настільки поринав у роботу, що навіть міг редагувати свою працю під час лекції.	<i>Рухомий стендап коло пам'ятника Грушевського, перебивки з пам'ятником.</i>
Начитка: 1912 рік, університет святкує своє двохсот п'ятдесятиріччя.	<i>Старе фото біологічного корпусу.</i>
Коментар Юрія Гудими про святкування ювілею.	
Начитка: З нагоди ювілею тодішній ректор Людвик Фінкель надав почесне звання Doctoris Honoris Causa Нобелівському лауреату з хімії Марії Склодовській-Кюрі. Науковець відповіла подякою у листі, який і досі зберігається в музеї історії університету.	<i>Портрет Фінкеля, потім кілька фото Кюрі. Кадри листа-подяки.</i>
Коментар Григорія Дмитріва про Марію Кюрі.	
Автор: Попереду перша світова війна та розпад австрійської династії Габсбургів. В історії Львівського університету розпочнеться новий польський період.	<i>Статичний стендап на Площі Ринок.</i>

Частина 2

Звукоряд	Відеоряд
Автор: Червень 1914 року, ще ніхто й підозрює, що цей час стане переломним для Європи – Гаврило Принцип вбив ерц-герцога Австрії Франца Фердинанда. Ця подія і розв'язала Першу світову війну.	<i>Стендап біля Вірменського дворику. (Німецький воєнний марш)</i>

Начитка: Студентство – сила. Особливо тоді, коли потрібно боронити свою землю. Багато студентів, викладачів Львівського університету вступили до лав легіону Українських Січових стрільців.	<i>Кадри українських січових стрільців. (Пісня «О Україно»)</i>
Автор: Одна з найвідоміших хорунжих Олена Степанівна, була викладачем на географічному факультеті. Вона «обрізала коси» та пішла на війну. На той час жінка-військовий викликала подив і щирий інтерес.	<i>Стендап на географічному факультеті.</i>
Текст на екрані: «Найбільшу сенсацію викликала панночка-офіцер в австрійським мундирі... Чисто слов'янське миловидне личко, зовсім діточі риси, гарна жіноча фігурка, бистра малоросійська бесіда. Вона українка, 22 літ, курсистка вищих курсів у Львові, переконана сторонниця самостійності української нації. На війну проти «москалів» пішла з переконання і не крила перед начальством свого пола».	<i>Гло старого паперу, де набирається цитата під звук друкарської машинки.</i>
Начитка автора: Так про Олену Степанівну писала газета «Діло» у 1915 році.	<i>На тлі ще текст з газети.</i>
Начитка: Після закінчення війни вона повернулася до викладання, щоправда у таємному університеті. Через явну проукраїнську позицію, після Другої світової війни, 1949 р. енкаведисти зашляли її до Мордовських таборів у Росії.	<i>Фото Олени Степанівни.</i>
Коментар Ярослава Дашкевича про Олену Степанівну.	<i>Хроніка ГУЛАГу.</i>
Автор: У ході воєнних дій розпалася монархія Габсбургів: утворилася Польська та Чехословацька республіки, Австрія та Угорщина. Західна Україна знову опинилася під владою Польщі. Львів, як і університет, поволи полонізовувався.	<i>Стендап у парку на валах.</i>
Начитка: Польська влада закрила всі українські кафедри та заборонила навчання українською мовою. Через 2 роки освітнього терору, Наукове товариство імені Шевченка створює у Львові Таємний Український університет.	<i>Фото викладачів та студентів таємного університету.</i>
Автор: Студенти змушені були підпільно приходити на пари, переховуватись на квартирах викладачів та одногрупників, підвалах Собору святого Юра та будинку Просвіти.	<i>Статичний стендап на тлі Собору святого Юри.</i>

<p>Автор: Найчастіше секретні лекції проводили у будинку на вулиці Руській 3, Бляхарській 9, зараз Івана Федорова, і у великому залі народного музею.</p>	<p><i>Рухомий стендап на вулиці Івана Федорова, щоб було видно назву вулиці.</i></p>
<p>Автор: Незважаючи на політику польської влади, львівським викладачам вдалося організувати 58 кафедр таємного університету, які функціонували до кінця першого семестру.</p>	<p><i>Статичний стендап на тій же локації з іншого ракурсу.</i></p>
<p>Коментар Володимира Качмара про таємний університет.</p>	
<p>Начитка: Навчання тривало в умовах строгої конспірації, з переслідуванням та арештами студентів та професорів, не обходилося і без обшуків. Після року тиску на українських студентів, сенат університету звернувся за захистом до Ліги Націй, але це не повпливало на рішення польської влади.</p>	<p><i>Крупний план передачі конспектів (дівчина+хлопець). Дівчина забирає конспекти та швидко йде геть. Хлопець залишається, але тут до нього підходить польський агент, який каже польською: «Це заборонено, пане», - і затримує його. Автор говорить про закриття університету. На тлі агент забирає хлопця.</i></p>
<p>Автор: Закрили таємний університет у 1925 році через нестачу коштів.</p>	
<p>Начитка: Будівлю, яка в усіх асоціюється з ЛНУ, передали під приміщення університету аж в 1920 році – раніше це була споруда галицького сейму. Фойє головного корпусу колись прикрашали 4 статуї польських та давньоруських правителів – Володимир Великий та Мешка I, Казимир III і Ярослав Мудрий. Під час II світової війни скульптури безслідно зникли.</p>	<p><i>Фото будівлі того часу зовні, фото актового залу, і чотирьох скульптур. (Mieczysław Fogg – Ostatnia niedziela, 1936)</i></p>
<p>Начитка: Дві скульптури, які прикрашають вхід, втілюють філософію університету – Освіту та Працю.</p>	<p><i>Фото скульптур, що прикрашають вхід.</i></p>
<p>Автор: Ці два поняття втілювали не лише статуї, а й випускники та викладачі університету знані у всьому світі.</p>	<p><i>Статичний стендап в головному корпусі.</i></p>
<p>Начитка: Богдан Весоловський прославився завдяки своєму музичному таланту. Нині ім'я цього композитора мало про що говорить широкому загалу слухачів. Та без нього українського джазу могло б взагалі не існувати.</p>	<p><i>Фото Богдана Веселовського. (Танго «Прийде ще час»)</i></p>

<p>Автор: Молодий та амбітний, зірка львівської музичної сцени, студент юридичного факультету Львівського університету. Його відомі хіти лунали з кожної кав'ярні, де на танці збиралася українська молодь.</p>	<p><i>Статичний стендап у кав'ярні.</i></p>
<p>Начитка: Уже в 22 роки юний музикант з прізвиськом Бонді написав свій визначний шлягер-танго «Прийде ще час».</p>	<p><i>Кадри піаніста, який грає на роялі.</i></p>
<p>Автор: До розвитку ОУН доклався Степан Ленкавський, випускник філософського факультету. Один з ідеологів, на рівні з Бандерою та Стецьком, він написав «десять заповідей українського націоналіста».</p>	<p><i>Статичний стендап у тюрмі на Лонцького. (Гімн УПА «Зродились ми великої години»)</i></p>
<p>Начитка: - Здобудеш Українську Державу або загинеш у боротьбі за Неї. - Не дозволиш нікому плямити слави, ні чести Твоєї Нації... - Ненавистю і безоглядною боротьбою прийматимеш ворогів Твої Нації.</p>	<p><i>Фото «Декалогу».</i></p>
<p>Коментар Тетяни Слотюк про Степана Ленкавського.</p>	
<p>Начитка: Як і всі вірні ідеї націоналісти, потрапив до концтабору Аушвіц, де й відсидів 3 роки. Як тільки закінчилася війна, то виїхав до Мюнхен, а там, після смерті Бандери, очолював Провід ОУН та відділ проукраїнської пропаганди.</p>	<p><i>Фото Ленкавського, кадри старого Мюнхена.</i></p>
<p>Автор: До іншого концтабору – Равенсбрюк, відомий назвою «Жіноче пекло», потрапила Кароліна Лянцкоронська – перша жінка у Польщі, яка захистила докторську дисертацію у Львові в університеті Яна Казимира.</p>	<p><i>Стендап у тюрмі на Лонцького.</i></p>
<p>Начитка: Після масового розстрілу гестапівцями 23 колег-професорів, Кароліна була однією з тих, хто намагався дізнатись подробиці їхньої страти. Вона написала доповідню Гімлеру, вимагаючи розслідування цієї справи, але замість того, щоб допомогти, перші особи Рейху вирішили запроторити жінку до концтабору. Звільнили її лише через три роки з допомогою міжнародного Червоного хреста.</p>	<p><i>Фото Кароліни та Гімлера. Кадри жіночого концтабору.</i></p>
<p>Начитка: Рафал Лемкін та Герш Лаутерпахт обидва навчалися на юридичному факультеті у 20-х роках ХХ століття.</p>	<p><i>Фото юристів.</i></p>

Начитка: Лемкін – автор терміну «геноцид» та Лаутерпахт з поняттям «злочин проти людяності» взяли участь у Нюрнберзькому процесі і намагався включити ці визначення, як злочини, які скоїли нацисти.	<i>Хроніка Нюрнберзького процесу.</i>
Автор: У період спокою між війнами викладачі продовжували тісно співпрацювати з міжнародними світилками науки.	<i>Динамічний стендап в університеті.</i>
Начитка: Львівський фізик Леопольд Інфельд напередодні Другої світової війни працював у Прістронському університеті разом з Альбертом Енштайном. У 1938 році він став співавтором відомої книги «Еволюція фізики».	<i>Фото Леопольда Інфельда, фото, де вони разом з Енштайном. Фото першого видання книжки.</i>
Автор: На Львів ще чекає німецька та російська окупація, а на університет – тотальна радянська окупація. Промине ще багато років, перш ніж університет остаточно стане українським.	<i>Стендап в університеті.</i>

Частина 3

<i>Звукоряд</i>	<i>Відеоряд</i>
Автор: Восени 1939 року у Західній Україні встановили комуністичний режим. Радянський період в історії Львівського університету був складним і суперечливим. Нова влада вела посилену політику російщення та ідеологічного тиску.	<i>Рухомий стендап у парку Франка. (Вальс «Амурські хвилі» Макс Авер'янович Кюсс)</i>
Начитка: Радянська партійна еліта одразу почала докорінно змінювати університет. Так він став безоплатним і вільним для всіх громадян. Теологічний факультет ліквідували, адже він суперечив ідеології нового режиму. Натомість через місяць після окупації на його місці утворили нові кафедри: історії марксизму-ленінізму та СРСР, політичної економії, російської мови та фізичного виховання. Згодом на деяких факультетах запровадили заочну форму навчання.	<i>Хроніка радянського часу, фото аудиторії Леніна чи Сталіна з радянською сим- волікою.</i>
Автор: Через кілька місяців після початку радянської окупації університету присвоїли ім'я видатного українця – Івана Франка, який колись і сам навчався у цьому освітньому закладі.	<i>Статичний стендап в аудиторії імені Франка.</i>
Начитка: Однак вже незабаром радянська влада показала своє справжнє... тоталітарне обличчя.	<i>Хроніка Львова з параду або демонстрації. (Тривожна музика)</i>

Автор: Взимку 1941 року на одній з таких галявин розстріляли 19 молодих людей. Більшість із них були студентами Франкового університету. Цю подію назвали «Процесом 59-ти», адже перед судом постало 59 парубків та дівчат.	<i>Рухомий стендап у парку Франка.</i>
Начитка: Усіх їх безпідставно звинуватили у зв'язках з Організацією Українських Націоналістів, антирадянській діяльності та підготовці повстання проти комуністичної влади.	<i>Хроніка з радянського суду або хроніка ОУН.</i>
Але раптова німецька окупація приготувала університету нові виклики. У перші дні вторгнення гітлерівських військ есесівці заарештували 70 відомих львівських вчених. Згодом, після знущань та жорстоких побоїв, їх розстріляли в околицях теперішньої вулиці Сахарова.	<i>Архівні відео</i>
Начитка: Під час нацистської окупації значних втрат зазнали Наукова бібліотека університету, кафедральні бібліотеки та музейні колекції.	<i>Кадри з бібліотеки.</i>
Коментар Василя Кметя про втрати бібліотеки	
Начитка: У той час спалили багато архівних документів, важливих свідчень, історичних книг.	<i>Хлопець тримає документи і підпалює. Крупний план документів, що горять.</i>
Автор: У роки, коли нацисти закрили більшість навчальних закладів, польським професорам вдалося налагодити роботу таємного університету Яна Казимира у Львові.	<i>Стендап у підвалі.</i>
Начитка: Під час Другої світової війни на Західній Україні активно діяв рух Опору. Серед його учасників було й чимало викладачів та студентів Львівського університету, які загинули під час воєнних дій, у концтаборах та гетто.	<i>Воєнна хроніка, кадри з концтабору.</i>
Автор: Трагічно склалася доля асистентки кафедри антропології Мартини Гриляшевської-Пузини. У березні 1943 року за зв'язки з польським підпіллям її заарештували та відправили до концтабору Аушвіц.	<i>Стендап в тюрмі на Лонцького.</i>
Начитка: Там вона була змушена допомагати німецькому лікарю Йозефу Менгеле проводити експерименти над ув'язненими. Попри те, що іноді їй доводилося бачити страшні сцени насилля, жінка намагалася усе занотовувати та копіювати результати досліджень. Згодом її записи стали доказом нацистських злочинів.	<i>Пацієнт сидить на стільці, чоловік в халаті катує його. Поряд стоїть дівчина з нотатником і щось записує. Потім ховає написане під одяг.</i>

<p>Начитка: Війна минула і, незважаючи на радянський тиск, Львівський державний університет продовжував розвиватися. Так впродовж наступних десятиліть (або 30 років) створили чимало нових факультетів: хімії, фізики, математики, журналістики, іноземних мов, економіки, прикладної математики і механіки, а також підготовчий факультет для іноземних громадян.</p>	<p><i>Радянська хроніка університету.</i></p>
<p>Автор: Ботанічний сад – один із найстаріших підрозділів університету. Наприкінці 1950-х років розробили генеральний план його розбудови.</p>	<p><i>Рухомий стендап в ботанічному саду.</i></p>
<p>Коментар Андрія Прокопіва про Ботсад.</p>	
<p>Автор: Цей монумент, урочисто відкрили у 1964 році. Він став справжнім символом нашого університету.</p>	<p><i>Стендап біля пам'ятника Франкові.</i></p>
<p>Начитка: Проте, мало хто знає, що радянська влада хотіла увіковічнити у цьому пам'ятнику не великого українського митця, а палкого прихильника комуністичної ідеології.</p>	<p><i>Кадри з редакції чи бібліотеки радянського періоду.</i></p>
<p>Начитка: На початку 60-х років минулого століття університет відвідав один з найвідоміших філософів-інтелектуалів того часу – Жан-Поль Сартр. Лауреат Нобелівської премії з літератури прочитав для студентів кілька лекцій.</p>	<p><i>Фото філософа, відео великої аудиторії або актовій зали.</i></p>
<p>Автор: На перший погляд здавалося, що життя в Радянському Союзі спокійне та безхмарне. Але за пропагандою суспільного добробуту приховували партійний тиск та «ідеологічні чистки» національносвідомих українців.</p>	<p><i>Стендап. Автор сидить за столом з горою радянських книг, папок та паперів.</i></p>
<p>Начитка: Більше десятка відомих науковців, філологів та істориків звільнили у 70-х роках через «безініціативність у громадському житті й політичну інертність», «націоналістичний ухил», зв'язки з дисидентами та виготовлення самвидаву.</p>	<p><i>Радянська хроніка з виступу на з'їзді партії.</i></p>
<p>Автор: За «очорнення сучасної радянської дійсності» на тривалий термін засудили студента філологічного факультету Зоряна Попадюка та випускників Ігоря та Ірину Калинців.</p>	<p><i>Стендап за столом. Пише вирок російською.</i></p>

Коментар Ігоря Калинця про репресії.	
Начитка: Також з університету відрахували й інших студентів, які критикували радянську політику за російщення й розповсюджували антирадянські листівки.	<i>Кадри арешту або затримання.</i>
Коментар Романа Тарнавського про партійні чистки і місце дисидентів у цих процесах.	
Автор: Кінець 80-х запам'ятався новою хвилею протестів і демонстрацій проти радянської влади – їхніми учасниками були й викладачі та студенти Львівського університету. На Україну ще чекає багато визначних змін: розпад Союзу та здобуття незалежності. І першим поштовхом до цього стала студентська Революція на граніті.	<i>Стендап у дворі Будинку вчених, поділений на дві частини.</i>

Частина 4

Звукоряд	Відеоряд
Автор: Незалежність подарувала багато надій. То яким стало життя у Франковому виші? У серпні, одразу після проголошення незалежності 1991 року Університет став повністю українськомовним.	<i>Стендап на тлі Університету (Козацький марш починається)</i>
Начитка: ...Через три роки отримав найвищий - IV рівень акредитації. 11 жовтня 1999 року Львівському університетові імені Івана Франка надали статус національного. З того часу 11 жовтня щороку святкують День університету. Пізніше виникла традиція одягати пам'ятник Франкові у мантию і проводити урочистості.	<i>Титр «запровадити викладання всіх предметів українською мовою» Документ про рівень акредитації Сценка: група людей, вбраних у вишиванки, йде Університетом, активно жестикулюють, розмовляють українською мовою. Кадри зі святкування дня Університету.</i>
Начитка: Найкраще описують Університет рядки із вірша Івана Франка: «Дух, наука, думка, воля».	<i>Відео пам'ятника Франкові, красива картина з вічним революціонером.</i>

<p>Начитка: Дух.</p> <p>Автор: Жовтень 1990-го. На київському Майдані з'явилося наметове містечко. Почалася потужна акція спротиву – Революція на граніті. І саме українські студенти стали її ініціаторами.</p> <p>Начитка: Висуваючи політичні вимоги тодішній владі, вони не шкодували себе, голодували понад два тижні, ... страйкували, намагалися відстояти національні інтереси. Жоден учасник цієї революції не був випадковим...</p> <p>У минулому вони – випускники Університету Франка та активні учасники Революції на граніті. ...Сучасний письменник Тарас Прохасько у 1990-му – у загоні студентського табору Революції, політик Остап Семерак – серед охоронників наметового містечка, громадський діяч Андрій Винничук – перший голова студентського братства Університету, журналіст Андрій Кравець також один із голодувальників.</p> <p>29 років тому минула сторінка нашої історії, яка близька до нашого сьогодення...</p> <p>Начитка: Через фальсифікацію виборів президента в 2004 – українці вийшли на вулиці, щоб відстояти своє право на чесні вибори. Так розпочалась Помаранчева Революція. Не оминула вона і Університету.</p> <p>Автор: 22 листопада у Львові біля пам'ятника Шевченкові зібрались студенти, щоб захистити своє право на чесні вибори.</p> <p>Начитка: 24 листопада. До протестувальників на площі перед Університетом долучився ректор Іван Вакарчук.</p> <p>Рівно через місяць 24 грудня акцію «Львів, не спи, революція триває» провели активісти громадянської кампанії «Пора» на тому ж місці перед Університетом. Так відбулася ще одна революція, але не остання.</p>	<p><i>Витримати паузу.</i> <i>Рухомий стендап</i> <i>Кадри, де автор переглядає фото «Студентська революція на граніті»</i> <i>Архівні відео, хроніка</i></p> <p><i>Фото, архівні відео</i></p> <p><i>Хроніки (художня деталь – символіка Революції на граніті)</i></p> <p><i>Стендап у центрі Львова</i></p> <p><i>Учасники Революції скандують. Інтершум з архівних відео</i> <i>Кадри: «Разом нас багато, нас не подолати», «Ющенко», «Ганьба ЦВК» (подати інтершум!)</i></p>
<p>Начитка: Наука</p> <p>Начитка: У період Незалежності для українських університетів було чимало викликів, але ректор Іван Вакарчук після призначення на посаду міністра освіти і науки зумів запровадити ЗНО і державно-громадське управління освітою</p>	<p><i>Кадри: світлини з Університету.</i> <i>Промова 1 вересня 2012 р.</i> <i>Абітурієнт користується своїм особистим кабінетом ЗНО</i></p>

<p>Начитка: Серед викладачів Франкового вишу є безліч висококваліфікованих спеціалістів. Ось лише один з них: Ігор Дикий доцент кафедри зоології, а також полярник та учасник чотирьох експедицій в Антарктиду. Експедицію 2019–2020, що триває зараз, очолює саме Ігор Дикий.</p>	<p><i>Стендап / відео, де професори в мантіях на Вченій раді 1 вересня</i> <i>Ілюстрація: архівні світлинни</i></p>
<p>Високих досягнень здобули не лише викладачі, але й студенти. Руслан Бабіля, Василь Білецький та Остап Коркуна вибороли перше місце на Міжнародній олімпіаді зі спортивного програмування в Румунії в 2007. Коментар Юрія Гудими про успіхи на Чемпіонаті світу з програмування в Канаді в 2008 році. А студент хімічного факультету Андрій Нещадін в 2011 та 12-х роках був переможцем Міжнародної олімпіади з хімії. Студентка філософського факультету Василина-Ірина Кириченко – триразова чемпіонка Європи з дзюдо.</p>	<p><i>Кадри з 1 вересня – перехід кадру від викладачів до студентів</i></p>
<p>Начитка: <i>Думка</i> Автор: Університет славиться своїми випускниками. Вони знайшли себе у різних професіях та стали ключовими особами в сучасному українському державотворенні. Начитка: Серед них багато депутатів, міністрів, знаних перекладачів, поетів, фінансистів, акторів, режисерів, композиторів, митців, мислителів, засновників та власників ІТ-компаній, ресторацій, розробників стратегій, відомих журналістів, мандрівників. Один із багатьох випускників, який зараз є прикладом у державотворчому процесі. Випускник історичного факультету Володимир В'ятрович став головним декомунізатором України та останні 5 років очолював Інститут національної пам'яті.</p>	<p><i>Освічені громадяни – окраса Батьківщини!</i> <i>Кадри з Актової зали – середні та великі плани присутніх</i></p> <p><i>фото/кадри випускників</i></p> <p><i>Відео виступу Володимира В'ятровича</i></p>
<p>Не менш знаковими постатями Університету є ті, хто отримав почесне звання Doctor Honoris Causa.</p>	<p><i>Кадри з урочистого засідання Вченої ради, відео вручення відзнаки)</i></p>

<p>Начитка: Воля</p> <p>Начитка: Боротьба за українську незалежність триває і цієї миті, щоправда, переломним був листопад 2013, коли розпочався Євромайдан.</p> <p>Автор: Цей поступ української молоді переріс у Революцію Гідності, яка об'єднала всіх українців.</p> <p>Начитка: Студенти і викладачі Франкового університету одні з перших взяли участь в акціях та протестах у Львові та Києві.</p> <p>Автор: Університет завжди пам'ятатиме своїх Героїв, які загинули на Майдані та в боротьбі за Незалежність на сході України.</p>	<p><i>Кадри з Євромайдану</i></p> <p><i>Стендап</i></p> <p><i>Перебивка про євроінтеграцію</i></p> <p><i>Стендап на тлі Меморіалу Небесної Сотні</i></p>
<p>Ігор Костенко – студент географічного факультету, журналіст та активіст Євромайдану. Загинув під час протистояння 20 лютого 2014-го. Він писав у і: <i>«Будьмо українцями в душі і з Богом у серці»</i></p> <p>Сергій Кемський – магістр політології. Цей ступінь він здобув на філософському факультеті. Загинув від кулі снайпера 20 лютого 2014-го. Сергій вважав: <i>«Докорінні зміни в суспільстві ніколи не здійснюються без зусиль тисяч і тисяч людей, які вирішили жити по-іншому»</i>.</p> <p>Богдан Сольчаник – громадський діяч та історик, бакалавр історичного факультету. Загинув 20 лютого 2014-го від кулі «беркутівця». ...Потай від усіх він писав вірші. Задовго до Революції Гідності Богдан написав:</p> <p><i>Де моя Революція, Де корона на площі страчена? Де моя Революція, В кабінетах придумана, на вулицях справджена?</i></p> <p>Дмитро Чернявський – доброволець у самообороні, студент магістратури економічного факультету. Загинув від ножового поранення 13 березня 2014-го у Донецьку. Мати Дмитра згадує останні слова сина у телефонній розмові: <i>«Я прийду нескоро...»</i>.</p> <p>Володимир Труш – викладач факультету культури і мистецтв із символічним позивним «Артист». Справжній козак внутрішньо і за зовнішністю. Загинув 31 жовтня 2015-го під час виконання бойового завдання. Гаслом свого життя він обрав слова з історичного роману Юрія Сороки «Іван Богун»: <i>«Ми не обираємо боротьбу за Батьківщину, вона обирає нас. А обравши, примушує віддати не лише власне життя, вона потребує життя найдорожчих людей»</i>.</p> <p>Сьогодні продовжується боротьба за Незалежність. Революція триває.</p>	<p>Цитати на тлі світлин з кожним Героєм.</p> <p>Архівні відео з Революції Гідності</p>

Список літератури

1. Бабенко, В. (2007), «Навчально-методичні засади творення телетексту (з досвіду роботи)», *Збірник наукових праць «Теле- та радіожурналістика»*, Вип. 7, с. 161–178.
2. П'ятакова, Г. (2003), *Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі: Навч.-метод. посіб.*, Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, Львів, 56 с.

References

1. Babenko, V. (2007), "Educational and methodological bases using teletext (from experience)", *Zbirnyk naukovykh prats «Tele- ta radiozhurnalistyka»*, Vyp. 7, p. 161–178.
2. Piatakova, H. (2003), *Modern pedagogical technologies and methods of their application in higher education*, Manual, Vydavnychiy tsentr LNU im. Ivana Franka, Lviv, 56 p.

Стаття надійшла до редколегії 27.11.2019

Прийнята до друку 28.11.2019

CREATION OF EDUCATIONAL TV PROGRAM ON STUDENT INTERNET TELEVISION «FRANKO TV»: ORGANIZATIONAL AND METHODICAL PRINCIPLES

Yaroslav Tabinskyi

*Ivan Franko National University of Lviv,
Generala Chuprynky Str., 49, 79044, Lviv, Ukraine,
e-mail: tabinskyi@gmail.com
ORCID 0000-0002-5122-4253*

The article describes the most important stages of creating a television program in the editorial office of student television called «Franko TV». The methods of preparing the documentary TV project «The University's Secret Diary» have been clarified. Based on the example of working with students during the course called «Journalism mastery», the main pedagogical approaches for teaching, motivation and creation of conditions for self-development of student-journalists are identified.

The main objective of our study is to determine organizational and methodological approaches of creating a television program on student television «Franko TV».

Scientific methods of analysis, synthesis, description, generalization were used to achieve the goal. Due to the basic methods, it was possible to describe the creation of a student documentary program about the history of the university.

The main results of the study are a detailed description of the methodology of creating a training television program, and also the definition of the most current pedagogical techniques in the leadership of the editorial team.

The basic organizational needs during the creation of the TV project were identified and a method of supporting the student initiative that promotes self-development was proposed.

Based on the research and the detailed shooting scenarios, we can conclude that it is important to motivate anyone who involved in creating a television project. Equally important is the use of pedagogical methods to improve the results.

In accordance with the need to create new television products, the topic of our proposed scientific article is relevant for research workers, media researchers, experts on television project creation, students studying for courses in documentary, radio and television.

Key words: television journalism, Internet television, student television «Franko TV», pedagogical process, methods of television program preparation.